

KIBABII UNIVERSITY

UNIVERSITY EXAMINATIONS

**2022/2023 ACADEMIC YEAR
FIRST YEAR SECOND SEMESTER
MAIN EXAMINATION**

FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS IN KISWAHILI

COURSE CODE: SWA 824

COURSE TITLE: UPEO WA USHAIRI WA KISWAHILI

DATE: 26/4/2023

TIME: 2-5 PM

MAELEKEZO

Jibu maswali **matatu** pekee.

Usiandike chochote kwenye karatasi hii ya maswali

MUDA: Saa Tatu (3)

KIBU observes **ZERO** tolerance to examinations cheating

Maswali

1. a) Fafanua dhana ya ushairi kama inavyopambanuliwa na wataalam mbalimbali kwa kuzingatia mitazamo ya kimapokeo na kiusasa. (alama 8)
- b) Soma shairi la “Ukubwa Jaa” (Wallah, 1988) kisha ueleze bahari, umbo, idhini ya mshairi na matumizi ya lugha. (alama 12)

Ukubwa Jaa

Dunia yetu dunia, watu wanakufitini
Dunia huna udhia, watu wanakulaani
Dunia huna hatia, wabebeshwa kila zani
Dunia unaonewa, umetenda kosa gani!

Dunia umenyamaza, umetua kwa makini
Dunia vitu mejaza, watu wanataka nini?
Dunia wanakuchezea, binadamu maliuni
Dunia unaonewa, umetenda kosa gani!

Dunia mtu akose, hukutia mdomoni
Dunia hebu waase, hao watu mafatani
Dunia chuki mpuse, muipate afueni
Dunia unaonewa, umetenda kosa gani!

Dunia una lawama, za uongo si yakini
Dunia wanokusema, ni manjunju si razini
Dunia huna hasama, waja ndio kisirani
Dunia unaonewa, umetenda kosa gani!

Dunia kuharibika, hayo amezusha nani?
Dunia watu humaka, hao wanaokuhini
Dunia umejazika, kila tunu ya thamani
Dunia unaonewa, umetenda kosa gani!

Dunia unatulisha, bwerere bila undani
Dunia unatukosha, maji tele baharini
Dunia unaotesha, mimea tosha shambani
Dunia unaonewa, umetenda kosa gani!

Dunia hujageuka, tangu uumbwe na Manani
Dunia watu ndo nyoka, mahaini na wahuni
Dunia una baraka, mwenye pupa hazioni
Dunia huna ubaya, wabaya ni insani!

2. Pambanua nadharia moja moja za uchambuzi wa mashairi ya kijadi na kisasa huku ukionesha matumizi yake katika mifano ya mashairi kutoka diwani mbili za ushairi ulizosoma katika kozi hii. (alama 20)
3. Fafanua sababu zilizopelekea kuzuka kwa mgogoro katika ushairi wa Kiswahili miaka ya 1970. (alama 20)
4. Dadavua kwa kutoa mifano, sifa bainifu za ushairi katika kipindi cha urasimi mkongwe. (alama 20)
5. a) Kwa kutumia mifano, eleza dhana ya mashairi ya mijini. (alama 4)
b) Pambanua sababu tano za kimsingi wanazotaja wataalam wa ushairi zinazopelekea wapenzi wa ushairi kuyachangamkia mashairi ya mijini. (alama 10)
c) Fafanua sababu zozote tatu za juhudi za wasawazishaji za kuwapatanisha wanamapokeo na wanamapinduzi. (alama 6)